

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΕΙΣΗΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ,
κ. ΜΑΝΩΛΗ ΚΟΚΟΣΑΛΗ

Καλησπέρα σας,

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται αποκλειστικά στον τομέα της Χωροταξίας – έναν τομέα που, ιδίως το τελευταίο διάστημα, βρίσκεται στο επίκεντρο του δημοσίου διαλόγου. Η συζήτηση πυροδοτήθηκε από το ζήτημα της οριοθέτησης των οικισμών με πληθυσμό κάτω των δύο χιλιάδων κατοίκων (2.000), συμπεριλαμβανομένων και των προϋφιστάμενων του 1923, με την Κ.Ε.Δ.Ε. να εκφράζει την έντονη αντίδραση σύσσωμης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης απέναντι στο τότε Προεδρικό Διάταγμα. Ένα διάταγμα που στην πράξη επέφερε σοβαρό πλήγμα στην ελληνική περιφέρεια, η οποία ήδη δοκιμάζεται από πληθυσμιακή συρρίκνωση και οικονομική στασιμότητα.

Η Επιτροπή, από τις αρχές του έτους, έθεσε ψηλά στην ατζέντα το θέμα της λειτουργίας των Υπηρεσιών Δόμησης (ΥΔΟΜ), τονίζοντας επανειλημμένως τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Υπηρεσίες σε ολόκληρη την επικράτεια και που θέτουν σε κίνδυνο τη διασφάλιση της νομιμότητας των κατασκευών και την προστασία του περιβάλλοντος με άμεσες συνέπειες στην ανάπτυξη, στην ποιότητα της ζωής των πολιτών και στην εμπιστοσύνη στη Δημόσια Διοίκηση. Τόσο η Κ.Ε.Δ.Ε. όσο και οι Δήμοι μεμονωμένα σε επιστολές τους προς τους αρμόδιους φορείς, ενημέρωναν πως οι μισοί Δήμοι της χώρας δε διαθέτουν δική τους ΥΔΟΜ, ενώ και στις περισσότερες από αυτές που υφίστανται, η υποστελέχωση είναι ακραία, η ανανέωση του προσωπικού μηδαμινή και οι αποδοχές σε τέτοια επίπεδα, που αποτρέπουν τους μηχανικούς ακόμα και να συμμετέχουν στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ ή να τους οδηγούν σε φυγή αμέσως μετά την πρόσληψή τους.

Εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού δεν έχουν ενεργοποιηθεί ούτε οι προβλεπόμενοι δειγματοληπτικοί έλεγχοι στο 30% των οικοδομικών αδειών, που εκδίδονται χωρίς προέγκριση, ούτε στο 10% των «τακτοποιημένων» αυθαιρέτων, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος διόγκωσης των πολεοδομικών προβλημάτων.

Την ίδια στιγμή, οι μηχανικοί των ΥΔΟΜ καλούνται να αποφασίσουν αν θα διερευνήσουν μια καταγγελία για αυθαίρετο ή αν θα τρέξουν σε ένα ετοιμόρροπο κτίριο. Στις περισσότερες περιπτώσεις, στο προσωπικό ανατίθενται και άλλα καθήκοντα, ενώ δεν είναι λίγοι εκείνοι που μοιράζουν τις ημέρες της εβδομάδας σε δύο διαφορετικούς Δήμους.

Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων της Κ.Ε.Δ.Ε., έφερε το θέμα προς συζήτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο και η απόφαση με την ανάδειξη των προβλημάτων και τις εμπειριστατωμένες προτάσεις, κοινοποιήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών και στη Γενική Γραμματεία Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου. Ωστόσο, το Κεντρικό Κράτος, που αγνοούσε όλα αυτά τα χρόνια τις επανειλημμένες οχλήσεις και προειδοποιήσεις της Τ.Α. για τα προβλήματα των ΥΔΟΜ και τις συνέπειες που θα προκαλέσει η συνεχιζόμενη εγκατάλειψή τους, αγνόησε τις αποφάσεις της Κ.Ε.Δ.Ε., ώστε να εφαρμόσει την ήδη ειλημμένη απόφαση της απομάκρυνσης των ΥΔΟΜ από τους Δήμους και την υπαγωγή τους στο Κεντρικό Κράτος. Γεγονός που αποτελεί παραβίαση του Άρθρου 102 του Συντάγματος αλλά και της Αρχής της Δικαιολογημένης Εμπιστοσύνης του διοικούμενου προς τη Δημόσια Διοίκηση, αφού σχεδόν ανά δεκαπενταετία μετά το 1983 έχουμε ένα πήγαινε - έλα από τις Νομαρχίες στους Δήμους και τώρα στο Κεντρικό Κράτος.

Στο σημείο αυτό, δεν θα μπορούσαμε να μην αναφερθούμε στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΤΠΣ) και στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΕΠΣ), καθώς η επίτευξη μιας διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης, η προστασία του περιβάλλοντος, η αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων και η βιώσιμη χωρική ανάπτυξη βάσει ορθολογικής οργάνωσης του χώρου καταλαμβάνουν σχεδόν αποκλειστικά τον τεχνικό δημόσιο διάλογο.

Πιο συγκεκριμένα, τα Τ.Π.Σ. καλύπτουν το σύνολο της εδαφικής επικράτειας ενός Δήμου και καθορίζουν:

- τις χρήσεις γης
- τους όρους και περιορισμούς δόμησης
- τις περιοχές προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς
- τις βασικές υποδομές και δίκτυα

Με λίγα λόγια, το ΤΠΣ είναι το βασικό «εργαλείο» με το οποίο οργανώνεται ένας Δήμος και οι πολίτες ξέρουν πού μπορούν να χτίσουν, οι επιχειρήσεις ξέρουν πού μπορούν να επενδύσουν και το περιβάλλον προστατεύεται με σαφείς κανόνες.

Από την άλλη μεριά, τα ΕΠΣ έχουν πιο στοχευμένο χαρακτήρα. Εφαρμόζονται σε συγκεκριμένες περιοχές ή έργα στρατηγικής σημασίας, όπως για παράδειγμα:

- μεγάλες τουριστικές επενδύσεις
- βιομηχανικές περιοχές
- έργα αστικής ανάπτυξης

Δίνουν ευελιξία και εξειδικευμένες ρυθμίσεις εκεί όπου το γενικό πλαίσιο των ΤΠΣ δεν επαρκεί. Μπορούν να καθορίσουν ειδικούς

όρους δόμησης, να επιτρέψουν συνδυασμό χρήσεων ή να θεσπίσουν ειδικά μέτρα προστασίας και ανάδειξης.

Ωστόσο, και εδώ συναντάμε προβλήματα θεσμικά, τεχνικά αλλά και οικονομικά, που οδηγούν σε καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του εγχειρήματος. Πιο συγκεκριμένα, ένα μέρος του έργου αποφασίστηκε να γίνει με αυτοτελείς μελέτες χρηματοδοτούμενες επίσης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι μελέτες αυτές αφορούν στην οριοθέτηση των οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, στην καταγραφή – αναγνώριση του οδικού δικτύου των Δήμων και στον καθορισμό των ζωνών υποδοχής συντελεστή δόμησης.

Τα προβλήματα δεν άργησαν να φανούν, όπως για παράδειγμα, οι μεγάλες εκπτώσεις των αναδόχων, οι οποίες άγγιζαν το 70%, με αποτέλεσμα να ακυρώνονται και να επαναπροκηρύσσονται οι διαγωνισμοί, ο τρόπος οριοθέτησης των οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων με τη γνωστή εμπλοκή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ ο χαρακτηρισμός των δημοτικών οδών, που επηρεάζει την εκτός σχεδίου δόμηση, σε αρκετές περιοχές δεν έχει ακόμα ανατεθεί.

Όπως ήταν επόμενο, τα αρχικά χρονοδιαγράμματα που όριζε το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας εκτροχιάστηκαν και το 42% των μελετών απεντάχθηκε, γιατί δεν μπορεί να ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω, ότι όλα τα παραπάνω ζητήματα τα οποία θέσαμε και τα οποία είναι αλληλένδετα μεταξύ τους, θα μπορούσαν να ξεπεραστούν με συντονισμένες ενέργειες, όπως για παράδειγμα αν εξασφαλιζόταν μια σταθερή χρηματοδότηση για το Πρόγραμμα Πολεοδομικής Μεταρρύθμισης

«Κωνσταντίνος Δοξιάδης», ίσως από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αν ενισχύονταν οι Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων με επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό, παρέχοντάς του σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία. Στόχος όλων μας είναι να παρέχουμε στους πολίτες σύγχρονες, βιώσιμες και λειτουργικές πόλεις. Ένας στόχος που μπορεί να επιτευχθεί με αποφασιστικότητα και συνεργασία μεταξύ Κεντρικής Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με βασικό αρωγό τη συμμετοχικότητα των πολιτών.

Σας ευχαριστώ.

Μανώλης Κοκοσάλης
Πρόεδρος Επιτροπής Υποδομών, Μεταφορών
και Δικτύων της ΚΕΔΕ
Δήμαρχος Αρχανών Αστερουσίων